

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

DSA-ZASK.030.29.2023.AZ
2852964.11097273.8913435
Warszawa, 23-10-2023

Pan
Jarosław Obremski
Wojewoda Dolnośląski

Szanowny Panie Wojewodo,

w nawiązaniu do pisma z dnia 9 października 2023 r. (znak: BZ-BOL.68.94.2023.AM), oraz do pisma z dnia 19 października 2023 r. (znak: BZ-BOL.6321.26.2023.MG) do Generalnego Dyrektora ochrony Środowiska, odnoszących się do sytuacji w zbiorniku w Czernicy oraz do kwestii biostabilizatorów, informuję, co następuje.

Pragnę uprzejmie poinformować, iż rozwiązanie polegające na zastosowaniu biostabilizatora jest optymalne na etapie gnicia słomy, tj. w chwili obecnej. Tym samym, biorąc pod uwagę, że w dniu 12.10.2023 r. w Zbiorniku Czernica stwierdzono obecność „złotej algi” na poziomie 87 mln osobników na litr, co odpowiada I stopniu zagrożenia zgodnie z *Procedurą monitorowania interwencyjnego Prymnesium parvum* „złotej algi”, nie rekomendowane jest odejmowanie zapór z biostabilizatora.

Należy podkreślić, iż zgodnie z literaturą, słoma jęczmienna wydziela substancje zwane algicydami, które ograniczają zakwity. Co więcej, rozwijające się w podłożu słomy organizmy peryfitonu, takie jak: glony, pierwotniaki, larwy owadów, drobne ślimaki oraz wiele innych, pełnią istotną funkcję naturalnego filtra wobec zanieczyszczeń organicznych wprowadzanych za pomocą wód rzeki. Ponadto, procesy te podlegają biologicznemu rytmowi ww. organizmów oraz naturalnemu czasowi rozkładu słomy, który jest niezbędny do wydzielania wskazanych substancji. Zatem, zapory z biostabilizatora powinny dopiero w chwili obecnej osiągać swoje maksymalne efekty w redukcji rozwoju „złotej algi”. Dodatkowo, literatura wskazuje, iż pełna wydajność biostabilizatorów ze słomy jęczmiennej wynosi trzy lata. Należy również podkreślić, że bariery ze słomy jęczmiennej nie pełnią roli filtracyjnej w kierunku *Prymnesium parvum* „złotej algi”, a jedynie przepływająca przez nią woda rozpuszcza wydzielany algicyd (substancje toksyczną tylko dla glonów).

W odniesieniu do siatek zabezpieczających, uprzejmie informuję, że przyczyny wydzielania toksyn prymnezyn przez *Prymnesium parvum* nie są jeszcze dobrze rozpoznane, zwłaszcza w warunkach stosunkowo niskiego zasolenia, które panują w zbiorniku w Czernicy. W związku z powyższym, oraz w celu uniknięcia zjawiska śnięcia ryb wiosną 2024 r. rekomenduje się pozostawienie siatki zabezpieczającej w zbiorniku w Czernicy.

W ramach posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sytuacji na rzece Odrze oraz w dorzeczu Wisły, które odbyło się w dniu 3 października podtrzymano wcześniej wydane rekomendacje związane

z kontynuowaniem regularnych przeglądów siatek zabezpieczających oraz zapór z biostabilizatorami.

W odniesieniu do propozycji przepłukania zbiornika warto zwrócić uwagę, że taki krok może zwiększyć dostępność biogenów w wyniku wzrostu wymiany wód pomiędzy rzeką Odrą a zbiornikiem, a zatem przyczynić do zwiększenia dynamiki rozwoju „złotej algi”. Ponadto, warunki hydrologiczne w rzece Odrze wydają się jeszcze niewystarczająco bezpieczne do przeprowadzenia takiego rozwiązania. Przepłukanie zbiornika mogłoby spowodować spływ dużej ilości „złotej algi” do rzeki Odry, co zwiększyłoby ryzyko toksycznych zakwitów w rzece.

Zastosowanie zapór z biostabilizatorów niewątpliwie wprowadza pewne uciążliwości dla użytkowników zalewu., jednak dewastacje siatek i biostabilizatorów mogą mieć pośrednie lub bezpośrednie negatywne konsekwencje pod względem zarządzania ryzykiem toksycznych zakwitów. Dlatego rekomenduje się ocenić możliwości zastosowania działań o charakterze minimalizującym, takich jak częściowe przegrodzenie wylotu zbiornika. Przy tym należy mieć na uwadze, że ułożenie barier w poprzek nurtu wynikało z potrzeby zwiększenia intensywności przepływu wody pomiędzy starorzeczami a głównym korytem Odry, przy zmiennych stanach wody. Ułożenie wzdłuż nurtu, na przykład wzdłuż brzegu mogłoby okazać się zbyt mało efektywne, a przy niskich stanach, bariera taka mogła się znaleźć na suchym łądzie. Należy przy tym dążyć do znalezienia najlepszego kompromisu pomiędzy efektem działania biostabilizatora a ograniczeniem potencjalnych uciążliwości.

Jeśli chodzi o utylizację słomy jęczmiennej pochodzącej z biostabilizatora, ważne jest, aby upewnić się, że słoma nie będzie składowana w pobliżu cieków lub zbiorników wodnych, aby uniknąć kontaminacji dodatkowych akwenów „złotą algą”. Poza tym, utylizacja elementów z biostabilizatora nie wymaga dodatkowych specjalnych procedur.

Z wyrazami szacunku

Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Pan Andrzej Szweda-Lewandowski, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska